

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz. 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych

TEATR

„VICTORIA”

Początek w dnie powszednie od g. 6-ej, w dnie świąteczne od g. 4-ej.

Dziś zmiana programu

KINO

„CZARY”

Początek w dnie powszednie o g. 5-ej, w dnie świąteczne o g. 3-ej.

Napisy na obraz. polskie i niem.

TRYTON KRÓL PEREŁ

Wybitny dramat w 5 częściach. W głównej roli słynny z urody Norbert Dan

Czy Pinkus jest niewierny?

Komedja w 2 częściach

PANORAMA

„FOTOPLASTIKON”

Ul. Kaliska 1. 20 (vis à vis poczty)
Otwarta codziennie od 6—10 wiecz.

Program od niedzieli 13 do soboty 19 października

Jezioro Garda—Kapri

i wiele innych cudownych widoków w kolorach

Pewną lokację kapitału!

i wysoki procent uzyskać można przez szybkie kupno dobrze prosperujących wiedeńskich domów w pierwszorzędnym położeniu. Jako rzeczoznawca i mąż zaufania, poleca się do przeprowadzenia tego interesu architekt Ryszard Esriel, Wiedeń VII. Westbahnstrasse 31. (rodowity polak); ma wielką liczbę domów do sprzedania i posiada najlepsze referencje z Królestwa Polskiego. Godziny przyjęć od 10—12 w poł. 1563

HISTORYCZNY DOKUMENT

Bystrą falą płyną wypadki w przededniu ostatecznej likwidacji wojny, a dzień każdy przynosi coraz to nowe fakty, rzeźbiące nowe rysy na obliczu nowego świata. Kataklizm w życiu ludzkości, jakiego nie znają dzieje, przynieść musi współwielkie następstwa, jakich do niedawna nie przeczuwaliśmy nawet. Z krwi narodów, przelanej na niezliczonych polach bitew, rodzą się owoce szlachetne, wschodzi krwawy posiew. A choć przez buchające jeszcze opary krwawe nie jesteśmy w stanie dojrzeć pełnego kształtu przyszłego porządku świata, to jednak każdy niemal dzień przynosi nam nowe tego porządku linie, które zapowiadają wyraźnie, że nowy świat, który powstanie, jest nieświadkami, oparty będzie w nieporównanie wyższym niż dotąd stopniu na prawie i sprawiedliwości, na wolności narodów przede wszystkim.

Codziennie niemal jesteśmy świadkami historycznych zdarzeń. Należy do nich niewątpliwie ostatni manifest ces. Karola, który zarówno na przyszłość monarchji habsburskiej, jak i ze stanowiska naszego jest dokumentem, który zapisze historję tych czasów, dokumentem, który będzie kamieniem granicznym na przełomie dwóch okresów.

Ze względu na Austrię manifest cesarski oznacza zasadnicze przekształcenie wewnętrznego ustroju monarchji, która z państwa jednolitego rządzonego centralistycznie przez mniejszość niemiecką, przekształconą zostaje na państwo federalistyczne, związek wolnych i samorządnych państw narodowych, których narazie mają powstać cztery, a mianowicie: nie-

miecko-austriackie, czeskie, illiryskie, składające się ze słowiańskich części Styrii, Istrii i Dalmacji oraz ukraińskie, złożone z obszarów Galicji wschodniej.

W ten sposób monarcha austriacki wprowadził w czyn zasadę samostanowienia narodów w swym państwie.

Idea federalizacji Austrii nie jest wcale nową. Była ona przedmiotem usilnych dążeń i sporów jeszcze w latach sześćdziesiątych, kiedy to miała zażartych przeciwników w Niemczech austriackich. Dopiero wojna światowa w skutkach swych z nieodpartą koniecznością doprowadziła do jej urzeczywistnienia.

Mimo to wątpliwym jest, czy ta wielka reforma uzdrowi wewnętrzne stosunki Austrii, wobec tego, że niektóre narody, zwłaszcza czesi domagają się zupełnej suwerenności państwowej.

Dla nas manifest cesarski posiada wielkie znaczenie ze względu na Galicję. Pod tym względem manifest ces. Karola jest odpowiedzią na orędzie Rady Regencyjnej o zjednoczeniu wszystkich ziem polskich. Jest oficjalnym, bo z wysokości tronu wyrażeniem zgody na połączenie Galicji z państwem polskim. Od tej chwili Galicja, także w rozumieniu Austrii przestaje być prowincją austriacką, a staje się formalnie integralną częścią państwa polskiego. Niema już galicjan jako poddanych austriackich, a są jedynie obywatele państwa polskiego.

Należy jednak zwrócić uwagę, że nie cała Galicja ma być złączona z Królestwem. Manifest mówi jedynie o »polskich terytorjach Austrii«, czyli przewidziany jest podział Galicji, której zachodnia stanowi

część państwa polskiego, a wschodnia ma stanowić odrębne tederatywne państewko. Chodzi obecnie o wyznaczenie granicy polskości w Galicji, kwestję, która była dotąd przedmiotem sporu między polakami i ukraińcami, a której rozwiązanie będzie trudnem. Rozwiązanie to zaś nastąpić będzie musiało w porozumieniu z ukraińcami, którzy jak dotąd nie okazywali chęci do porozumienia.

Przez wyrażenie »terytorja polskie Austrii« rozumieć należy także austriacką część Śląska, gdzie również granica polskości wywołać musi spór między nami i Czechami. W każdym razie manifest oznacza dla nas rozwiązanie sprawy polskiej po stronie Austrii, w duchu dla nas korzystnym. Fakt, że rozwiązanie to nastąpiło w formie pokojowej i spokojnej, dowodzi, że monarcha habsburski zrozumiał gorące pragnienie Galicji złączenia się z państwem polskim, dla którego celu tyle poniosła ofiar w tej wojnie. Fakt ten zostanie należycie oceniony przez społeczeństwo polskie, a zarazem jest zapowiedzią, że między państwem polskim a federatywną Austrią wytworzy się stan zgodnego współżycia sąsiedzkiego, tembardziej, że z tamtej strony nie będzie nam zagrażał niebezpieczeństwo.

Monarcha habsburski uznał orędzie Rady Regencyjnej o zjednoczeniu Polski i dobrowolnie proklamował złączenie ziem polskich w Austrii z państwem polskim. Obecnie oczekujemy, kiedy tego rodzaju akt nastąpi ze strony Niemiec. Kiedy król pruski pójdzie w ślady ces. Karola?

Hr. BURIAN BRONI SIĘ

Wiedeń. (BK) W komisji dla spraw zagranicznych delegacji austr. oświadczył Koroszeć imieniem połud. słowian i Czechów, wskazując na ich stanowisko, że odrzucają dyskusję nad propozycją manifestu cesarskiego.

Ukr. Wassilko wniósł

o wotum nieufności dla ministra spraw zagranicznych, poddawszy ostrej krytyce jego polity-

kę. Hr. Burian wystąpił przeciw wywodom Wassilki, stwierdzając

co do wypadków bułgarskich:

Stan armji bułgarskiej nie był tajemnicą ani dla nas, ani dla Niemiec. Rozwój tych stosunków śledzimy z uwagą, pełną niepokojem. Główną przyczyną upadku armji bułgarskiej była agitacja polityczna, do czego przyłączyły się różne braki. Pomoc, jaką od nas otrzymywali, ratowała sytuację przez dłuższy czas, nie mogła jednak odwrócić tego, co było nieuchronne.

Minister odparł zarzuty, podniesione przez Wassilkę, z powodu obstawania przy austro-polskim rozwiązaniu i stwierdził, że traktowanie sprawy polskiej zawsze pojmujemy w ten sposób, iż odkąd Polska powstała, rozwiązanie nastąpić może jedynie w porozumieniu z ludnością polską.

Jeszcze przed kłeską Bułgarii porozumieiliśmy się z Niemcami, że należy się z polakami układać co do przyszłości Polski, nie wpływając na nich groźbami ani obietnicami.

W sprawie chełmskiej

stwierdza minister, że regulacji dokonanej w układzie brzeskim, nigdy nie uważał za szczęśliwą. Natychmiast po zawarciu układu pokojowego przyszło poznanie, że granica, ustalona w układzie brzeskim spowodować musi nowe niepokoje, a nie pokój na wschodzie. Celem zarządzenia temu, zawarto układ dodatkowy z 4 marca br., który nastąpił bez udziału ministra.

Co do roli monarchji w sprawie egzystencji państwa ukraińskiego

w szczególności co do zachowania się wojsk okupacyjnych na Ukrainie powołuje się minister na niewątpliwie nie podejrzaną świadectwo rządu ukraińskiego, z którym pozostajemy w najprzyjaźniejszych stosunkach, a to nie tylko na hetmana, lecz i na wszystkich członków rządu ukraińskiego.

Minister odparł następnie zarzut jakoby hamując występował przeciw zadowalającemu rozwiązaniu sprawy austro-ukraińskiej, przyczem stwierdza, że przy wszelkich rozmowach z polakami zwracał im uwagę na prawa ukraińców.

O stosunku do Niemiec

oświadcza minister, że nie zauważył objawów nieufności, jak twierdzi Wassilko, lecz przeciwnie, objawy pełnego zaufania, ponieważ Niemcy wiedzą, że minister od-

początku jest silnym zwolennikiem przy-
mierza z Niemcami.

Minister podkreśla w końcu swe gor-
liwe i sumienne popieranie idei
pokoju, co udoświadni przeszło od
dwóch lat.

O podziale czy odłączeniu Bu-
kowiny nic nie wiadomo. Ideję tę
kładzie on między bajki.

Głos dr. Bilińskiego

Dr. Biliński oświadcza, że nie chce
podnosić żadnych zarzutów, zaznacza je-
dnak, że minister podczas pierwszego u-
rządowania sprawy polskiej nie prowadził
w ten sposób, jak obecnie. Mówca przy-
pomina, jak wielkie oburzenie wywołało
w kołach polskich zachowanie się Czer-
nina w sprawie Chełmskiej i oświadczył:
Kiedy Czernin mniemał, że austro-polskie
rozwiązanie mają uskutecznić władze, to
hr. Burian zajmuje trafne stanowisko, że
przedewszystkiem naród ma roz-
strzygnąć. Kiedy Czernin „sprzeciwiał
się, aby przedstawiciele narodu mówili o
sprawie polskiej, to Burian zmienił me-
todę. Także w tym kierunku okazał Bu-
rian większą energię.

W Berlinie, ponieważ wiadomo tam, że
jest on wiernym przyjacielem Niemiec,
mógł on także energicznie wystąpić.

Mówca występuje przeciw twierdzeniu,
jakoby rezolucja polaków miała oznaczać
zerwanie austro-polskiego rozwiązania.

Austro-polskie rozwiązanie dozna-
ło zaprzeczenia przez rząd austro-
węgierski

który w swej propozycji pokojowej za-
stosował do Polski 13 punkt pro-
gramu Wilsona.

Mówca podkreśla, że polacy nie patrzą
bynajmniej nieprzyjawnym okiem na po-
wstanie państwa ukraińskiego i daje wy-
raz życzeniu, aby na konferencji po-
kojowej ukraińcy i polacy wza-
jemnie pokojowo się porozumieli.

Poseł Pittoni (włoski socj.) przed-
stawił ogólne postulat włoskiej socjalnej
demokracji. Oczywiście nie może być po-
wziętą decyzją co do ludności Trjestu i
wyłącznie, albo w przeważającej większości
włoskich obszarów Istrii i Friulu, bez za-
pytania się o zdanie mieszkańców tych te-
rytorjów. Trjest ma być samodzielny
pod ochroną Ligi narodów.

Poseł Pantz (niemiecki) pyta, czy żądania
Wilsona odnośnie do samostanowienia i
demokratyzacji tylko na terytorjum mo-
narchji mają być zastosowane, czy także
i na terenie entente'y.

W głosowaniu

wniosek Wassilki odrzucono

Czesi i południowi Słowianie przy go-
sowaniu absentowali się.

Generał Haller we Francji

Wiedeń. Agencja Havasa donosi: Z
okazy objęcia dowództwa nad armią pol-
ską przez generała Hallera odbyła się na
froncie bojowym teźże armji imponująca
uroczystość. Generalicyja francuska i pań-
stw sprzymierzonych wzięła udział w uro-
czystości.

Gen. Haller złożył przysięgę, poczem od-
prawiono mszę polową. Następnie defilo-
wały polskie wojska przed zgromadzonymi
przedstawicielami władz wojskowych i
cywilnych.

Nowe dwa miliony żołnierzy ame-
rykańskich.

Waszyngton. Szef sztabu amerykań-
skiego gen. March komunikuje, że obec-
nie znajduje się za morzem 1,900,000 żoł-
nierzy amerykańskich.

Urząd wojenny Stanów Zjednoczonych
zawiaadamia, że dalsze dwa miliony
żołnierzy amerykańskich gotowe
są do odplynięcia do Europy.

Ogłoszenie republiki czesko- słowackiej

Praga W poniedziałek przyszło
w Pradze do zapowiedzianej już
od dłuższego czasu proklamacji
czesko-słowackiej. Nie odbyła się ona
jednak w projektowanej pierwotnie uro-
czystej formie, lecz właściwie tylko przez
obwieszczenie republiki na kilku zgroma-
dzeniach i na rozruceniu proklamacji w
setkach tysięcy egzemplarzy po całym
mieście. Projektowana była wspólna de-
monstracja na rynku starego miasta. Te-

mu przeszkodziła policja, wzmocniona
przez wojsko, otoczywszy rynek, silnym
kordonem. Na placu św. Wacława rów-
nież zgromadziły się tłumy, które rozpę-
dziła policja. Wieczorem przyszło ponow-
nie do demonstracji na placu św. Wacława.

Rumuńskie Zgromadzenie Narodowe w Wiedniu

Wiedeń (BK) Dzienniki wieczorne
donoszą: Rumuńscy posłowie do wiedeń-
skiego parlamentu ukonstytuowali się w
piątek przed południem jako Zgroma-
dzenie Narodowe i wybrali przewo-
dniczącym radcę dworu pośła Isopescul-
Grecula.

Ks. Badeński pozostanie

Berlin (BK) Jak donosi B. Wolfa,
soc. dem. frakcja Rzeszy postanowiła ze
względu na ogólną sytuację polityczną
nie sprzeciwiać się pozostaniu na urzędzie
kanclerza Rzeszy.

Warszawa wciąż radzi...

(Od naszego korespondenta)

Warszawa 17 października.

Z Krakowa i Poznania, z Galicji, Po-
znańskiego i Śląska bije ku Warszawie
fala—morze jedności narodowej i narodo-
wej świadomości celów, zadań i dróg. A
Warszawa patrzy na ten pożądaną, a dla
niej jednak niezrozumiany rozpęd jedno-
ści narodowej dwóch dzielnic Polski i—
zwleka, naradza się. Ambicje polityczne
osiągnęły obecnie u nas niebываły sto-
pień i rozmiary. Przysłuchując się wywo-
dom i pretensjom kierowników stronnictw,
którzy przemawiają takim tonem, jakgdy-
by przewrót w dziejach Polski był jedy-
nie i wyłącznie ich dziełem, ma się wra-
żenie, że spór toczy się tylko o sprawy
teoretyczne: tak dużo się mówi o
sprawie, a mało czyni.

Isną karykaturą są zabiegi, a raczej
przebieg tworzenia gabinetu koalicyj-
nego. Pragnie tego gabinetu lewica, pra-
gną żywoły, które (w mniej niż obecnie
pomysłnych warunkach do pracy pań-
stwowej stanęły, nie godzą się na wspólny
gabinet koalicyjny—narodowi demo-
kraci. Ci sami, którzy zawsze i wiecz-
nie pięją hymny na cześć jedności narodo-
wej w imię interesów narodowych...

Początkowo nazywało się, że narodo-
wa demokracja utworzy gabinet wyłącznie
z lewicą. Program Koła Międzypartyjnego
z dnia 11 b. m., gdzie mówi się nawet o
złożeniu na ołtarzu Ojczyzny majątku
przez warstwy zamożne, wskazywać miało
że warstwy obszarncze istotnie myślą o
potrzebach chwili. Tymczasem przekonała
się już lewica, że narodowa demokracja
zaprzęgnąć ją chce do swego rydwanu
pó to jedynie, aby sama rządziła, a ży-
wołom radykalnym pozostawiła t. zw.
działalność publiczną: agitację i t. p. Rów-
nież okazało się już, że poglądy społeczne
i lewicy są tak różne od tych, jakie re-
prezentują konserwatyści narodo-
demokratyzni, że trudno o wspólną dla obu
odłamów platformę.

Tymczasem cała Polska czeka na de-
cyzję Warszawy, czeka i jakoś się docze-
kać nie może...

Jak się obecnie sprawa utworzenia ga-
binetu ostatecznie przedstawia?

Z tego, co wyżej przedstawiłem, wyni-
ka, że grunt pod utworzenie gabinetu koa-
licyjnego jeszcze nie jest należyte przy-
gotowany. Główną przeszkodą jest wielka
ekspansja polityczna narodowej demokra-
cja, której zdaje się, że już cały kraj nie-
podzielnie opanowała. Stoimy więc obec-
nie wobec alternatywy: albo utworze-
nie gabinetu, wyłonionego z pero-
zumenia wszystkich stronnictw, albo
też utworzenie gabinetu przejści-
wego, stojącego poniekąd poza

stronnictwami. Miałby on do spełnie-
nia trzy kardynalne zadania:

1) Przejęcie od władz okupacyjnych
całkowitej administracji;

2) Organizacja siły zbrojnej narodowej;

3) Przeprowadzenie przygotowań do
zwolania konstituanty.

I w jednym i w drugim wypadku wy-
raźne są zabiegi.

Są to sprawy tak ważne i pilne, że
wprost pojąć trudno, iż niema, ktoby się
nimi zajął. Władza leży po prostu na u-
licy, a niema rąk, któreby ją mogły pod-
nieść. Ludzie kłócą się o słowa, o liczbę
mandatów. Są to czysto partyjne sprawy,
które szkodzą najżywotniejszym interesom
całego kraju, a na zewnątrz wywołać mu-
szą zgorznienie.

Kiedyż nareszcie powstanie rząd i o-
bejmie władzę w kraju, która nań czeka?

Austria na wszelki wypadek zawrze pokój

Surowe warunki Wilsona
dla Niemiec

Jak donoszą z Wiednia, odpowiedź
Wilsona wywołała tam wielkie wrażenie
i zmniejszyła nadzieję pokoju. Warunki
Wilsona są nadszpiezwające surowe.

Nota Wilsona, stwierdzając, że roz-
strzygnięcie o warunkach zawieszenia bro-
ni zależy wyłącznie od wojskowych do-
radców i żądając absolutnej gwarancji w
sprawie utrzymania wojskowej przewagi
koalicji, nie pozostawia najmniejszej wą-
pliwości, że koalicja życzy sobie bez-
warunkowej kapitulacji wojsk nie-
mieckich, a więc ewentualnie zło-
żenia i wydania broni.

Co do walki łodziami podwodnymi,
to w nowej nocie Wilsona uderza właści-
wie tylko zwrot, że od zaprzestania
wojny podmorskiej Wilson uzależ-
nia już samo zaproponowanie mo-
carstwom koalicji rozpoczęcia ro-
kowań o zawieszenie broni.

Trzecim nowym, po raz pierwszy w
tak stanowczej formie wypowiedzianym
warunkiem, jest

żądanie abdykacji cesarza Wil-
helma

Żądanie to nie jest oczywiście wyra-
żone expressis verbis, ale mimo to tak
jasne, że nie może pod tym względem
żadna zachodzić wątpliwość.

Najcięzszy, bo upokarzający, jest wa-
runek pierwszy: złożenie broni. Jedni
twierdzą, że Niemcy przyjmą i te surowe
warunki. Inni są zdania, że Niemcy wa-
runków tych przyjąć nie mogą i że na-
wet socjaliści oświadczą się za dalszem
prowadzeniem wojny.

Tak pierwsi, jak i drudzy jednak są-
dzą, że zawarcie pokoju z Austro-
Węgrami na wszelki wypadek
przyjdzie do skutku.

Zawarcie pokoju, ze strony Austro-
Węgier nie równałoby się zerwaniu soju-
szu z Niemcami i przypuszczać należy, że
byłoby połączone z wydaniem za-
kazur terytorja austro-węgierskie.
Powszechnie sądzą też, że teraz decyzje
zapadną bardzo szybko, i że już
w najbliższych dniach kwestja za-
wieszenia broni w zasadzie będzie
rozstrzygnięta. Pośpiech, z jakim Wil-
son odpowiedział na notę Niemiec, świadczy
o tem, że także ententa życzy sobie
rychłego wyjaśnienia sprawy.

Ratujemy jeńców polaków!

Komitet Centralny w Vevey (Seksja
pomocy dla jeńców polaków) komuniku-
je nam:

Mimo wielkich wydarzeń doby obe-
cnej podjęta przez mec. Antoniego Osu-
chowskiego akcja pomocy dla jeńców
polaków nie usuwa się bynajmniej na

drugi plan — i słusznie, bo jeńcy pola-
cy po obozach w Niemczech i Austrii
rozrzućci cierpią głód i najokrutniejszą
nieraz nędzę, skąpo żywności, złe odziani,
tułaczka wycieńczeni, chorobami trawieni
i kalectwem dotknięci, lub zagrożeni za-
sługują na to, aby społeczeństwo nie za-
pominało o nich. Czynione są wprawdzie
starania o powrót ich do kraju — to
jednak samo nie rozstrzyga ich dołi. Po-
wrot ten nie będzie mógł nastąpić odra-
zu — wielu długo jeszcze poza krajem
zatrzyma trudność komunikacji, bądź nie-
miec, a zresztą, aby mogli przetrwać uciąż-
liwą podróż, wzmóc ich na siłach po-
trzeba i ogarnąć należyte do drogi. Wszy-
stko to przemawia za koniecznością or-
ganizowania kwesty i zebrania tem wię-
kszych funduszów, aby jeńcy polacy, pó-
ki są jeszcze w niewoli, nie zostali dla
kraju straceni i aby, gdy powrócą, mogli
od razu stanąć do oczekującej ich na
wszystkich polach pracy. Ratować ich z
niewoli trzeba w dosłownym tych wyra-
zów znaczeniu.

W zrozumieniu tego obowiązku wszy-
stkie powołane do organizacji kwesty in-
stytucje w kraju nie szczędzą sił, aby
kwesta dała plon pożądaný. Ze wszystkich
zakątków kraju nadchodzą wiadomości
pomyślne, zapowiadające, że dzień 20
października — jeńcom polakom
poświęcony, w całym kraju ofiar-
nością powszechną będzie świę-
cony.

Na cele tej akcji ofiarnej staje jak
zwykle Warszawa.

Komitet Główny z mec. Osuchowskim
na czele, zabiega o większe ofiary od in-
stytucji i osób znanych z gotowości po-
parcia każdej doniosłej sprawy. Fundusz
dla jeńców polaków dosięgnął po dzień
10 października sumy mk. 70969. Komi-
sja kościelna z hr. Wielhorską i p. pre-
zydentową Piotrową Drzewiecką na czele,
organizuje kwestę przed świątyniami
przy udziale zaproszonych pań i pomocy
sekretarza tej komisji Pawła hr. Mor-
stina.

Wreszcie na dzień 20 bm., organizo-
wana jest sprzedaż znaczka na ulicach
Warszawy.

Dla prowincji termin kwesty
wyznaczony został na jeden dzień
20 października.

Gdyby jednak w poszczególnych mie-
scowościach utrzymaniu tego ogólnokra-
jowego terminu stanęły na przeszkodzie
nieprzewidywane okoliczności natury lo-
kalnej — dzień jeńcom poświęcony mo-
że być odłożony do następnej niedzieli.
Pożądane jest jednak utrzymanie — o ile
to możliwe — zasadniczego terminu.

Hołd biskupów galicyjskich dla Rady Regencyjnej

Arcybiskupi i biskupi polscy Galicji
przysłali do Najdostojniejszej Rady Regen-
cyjnej następujący telegram:

„Z głębi wdzięcznego serca dziękuję-
my Bogu, który nam ponad wszelkie ra-
chuby całą, niepodzielną Polskę daje. Prze-
syłamy hołd Radzie Regencyjnej
za to, że w tej dziejowej chwili ogłosiła
wobec całego świata to, czego cały naród
pragnie i do czego nieprzepracie dąży.
Jesteśmy też pewni, że całe społeczeństwo
zrozumie doniosłość tego aktu i skupi się
solidarnie w imię Boże około sztandaru,
podniesionego przez Najdostojniejszą Re-
gencję.

Arcybiskup Bilczewski, Arcybiskup
Teodorowicz, Książę biskup Sapie-
ha, Biskup Pelczar, Biskup Wałęga.

— Młodzież technicka we Lwo-
wie do Rady Regencyjnej. Młodzież
politechniki lwowskiej wystosowała do
Najdostojniejszej Rady Regencyjnej pi-
smo następujące:

Dostojna Rado Regencyjna!

Imieniem polskiej Młodzieży technic-
kiej, Towarz. Bratniej Pomocy Słuchaczy
Politechniki lwowskiej przesyła tą drogą
Dostojnej Radzie Regencyjnej wyrazy naj-
głębszego hołdu, czci i wdzięczności. Na
wiadomość proklamacji przez Wysoką Radę

TYLKO JEDNO PRZEDSTAWIENIE
OPERY POLSKIEJ
Z WARSZAWY

W niedzielę 20 października 1918 r.

TYLKO JEDNO PRZEDSTAWIENIE

HALKA

Opera w 4-aktach
St. MoniuszkiUdział przyjmie
znakomity tenor STANISŁAW

GRUSZCZYŃSKI

Orkiestra 100 pp.
pod dyrekcją TEODORA RYDERA
Bilety wcześniej nabywać można
w cukierni W-go Tenzerta.

Regencyjną Wolnej, Niepodległej, Zjednoczonej Polski ze wszystkich dzielnic, odzyskiwał się duch polskiej Młodzieży technicznej, chętniej dotąd do wszelkich poświęceń w odbudowie tejże, i zapewnia, że Młodzież ta w tak doniosłej chwili gotowa jest ponieść jaknajdalej idące ofiary, jakie na nią nałoży Zmartwychwstała Ojczyzna.

Za Wydział Tow. Bratniej Pomocy Słuchaczy Politechniki we Lwowie:
Stan. Słowakiewicza, przewodniczący.
R. Kuciara, sekretarz Tow.

Sprawy polskie

Konfiskata odezwy zaboru pruskiego. Odezwa zaboru pruskiego ukazała się, jak się okazuje, tylko w kilku pismach polskich tamtego zaboru. Nadzedł szereg pism, które w miejscu odezwy świecą białą plamą i publikują, że »wskutek zakazu generalnej komendy« odezwy przytoczyć nie mogą.

Zagraniczne reprezentacje Polski. »Voss. Zig.« donosi, że rząd polski poczynił kroki co do zapewnienia mu udziału delegatów polskich na kongresie pokojowym. W najbliższym czasie zostaną utworzone poselstwa polskie w Bernie, Kopenhagie, Sztokholmie, Bukareszcie i Kijowie.

„Lemberg-Koenigreich Polen.» Na urzędowych aktach, wystawionych w Wiedniu zabór austriacki już 12 bm. traktowano jako część państwa polskiego. Dokument taki przyniesiono do redakcji »Gazety Więzornej«. Była to przepustka na wyjazd do Ukrainy, wystawiona w Wiedniu w dniu 12 bm. Jako miejsce stałego pobytu petenta było uwidocznione na tej przepustce: »Lemberg, Koenigreich Polen«. Takich przepustek wydano w Wiedniu w tym dniu wiele, tak, że pomyłka zachodzić nie mogła.

Aż do czasu zwołania Sejmu. Ogłoszone zostało urządzenie orędownie Rady Regencyjnej w sprawie dekretów, które brzmi:

Do czasu zwołania Sejmu konstytucyjnego na zasadach wskazanych w naszym orędowniu z dn. 7 października rozporządzenia z mocą ustawodawczą wydawane będą przez nas pod odpowiedzialnością Rady ministrów. Tracą one moc obowiązującą o ile nie będą przez rząd przedstawione na pierwszym posiedzeniu Sejmu dla uzyskania jego sankcji.

Język polski urzędowym na kolejach galicyjskich. Krakowskie Koło związku urzędników kolei państwowych i komitet porozumiewawczy uchwalili wprowadzenie polskiego języka urzędowego w miejsce języka niemieckiego na kolejach ziem polskich, począwszy od północy z 13 na 14 bm. 1918 roku.

Uchwała ta obowiązuje wszystkich funkcyjarzy dyirekcji i urzędy wykonawcze. Kolejjarze krakowscy postanowili starać się o usunięcie niemieczyny z okręgu dyirekcji krakowskiej, a inne okręgi na ziemiach polskich wezwać do współdziałania. W zastosowaniu tej uchwały zaraz rozpoczęto polskie urzędowanie w biurach kolejowych krakowskich. Również wszystkie depesze na linje podawane są w języku polskim.

Jak Niemcy informują zagranicę o kwestji polskiej. Pisma holenderskie z 30 września zamieściły telegram biura Wolffa w którym powiedziane jest, że między Austrią a Niemcami nie doszło do zgody w kwestji polskiej, gdyż Niemcy żądają tych samych praw, co Austro-Węgry w Królestwie Polskim na podstawie aktu z 6 listopada. Dalej donosi Biuro Wolffa, że Rada Stanu została odroczone w tym celu, by nie stawała przeszkodą rozwiązaniu polsko-niemieckiemu, za którym oświadczyła się większość rządu warszawskiego!

Do sprzedania 2 książki do roweru

w dobrym stanie formatu 28×1½.
Wiadomość w kantorze drukarni »A. Pański« Bykowska 56. 1661

Z Radomska

(Od naszego korespondenta)

Demonstracja. We środę od rana wybuchł strejk polityczny, wywołany przez pewne grupy polityczne. Sklepy zamknięte wszystkie, fabryki nieczynne, zarówno szkoły i instytucje—wśród nich Magistrat.

Na godz. 10 rano zapowiedziany został wiec trzech stronnictw, na który przybyło kilka tysięcy osób. Po zebraniu się ludności na placu teatralnym, o godz. 10 r wyruszył przez miasto niewielki pochód z przedstawicielami P. P. S. na czele, który skierował się ul. Piotrkowską, Rynek, Kaliską, Powiatową, poczem wrócono na plac gdzie ogłoszono kilka przemówień. Następnie zebrani rozeszli się spokojnie do domów. Sklepy były zamknięte cały dzień. W mieście panował spokój.

Pożar. We wtorek około godz. 8-ej wieczór, wybuchł gwałtowny pożar przy ul. Przedborskiej, obok synagogi żydowskiej. Wezwana straż ogn. ochotn. szybko stłumiła palące się drzewo gałązkowe, które znajdowało się na podwórzu obok tzw. »Mykw«. Przybyła parowa sikawka szybko niebezpieczeństwo zażegnała. Po pół godziny powrócono do remiz.

Otwarcie Banku Handlowego. Onegdaj o godz. 3 po poł. nastąpiło uroczyste otwarcie Oddziału Banku Handlowego Warszawskiego, w domu p. M. Soczołowskiej, Plac 3-go Maja (rynek). Uroczystość odbyła się w obecności przedstawicieli różnych tutejszych instytucji i urzędów.

Nareszcie światło jest. Po miesięcznej przerwie nareszcie wczoraj poraz pierwszy ukazało się w kilku dzielnicach naszego miasta światło elektryczne, pochodzące z T-wa Metalurgji. Tem samem pozbył się zarząd miasta ciągłego kłopotu i przykrości, jakich słusnie doznawał od tutejszych mieszkańców, z racji marnego światła. Elektrownia inżyniera Starkiewicza zostaje zupełnie zwinęta.

Ze straży. Zakończenie letnich ćwiczeń odbędzie się jutro t. j. w niedzielę 20 bm. Z racji tej zostanie odprawione dziękczynne nabożeństwo w kościele farynym przez kapelana straży ks. Secomskiego. Po południu zaś odbędą się ćwiczenia praktyczne i teoretyczne straży wraz z narzędniami ratowniczymi na błoniu przy ul. Częstochowskiej obok domu p. Wolskiego.

ROLNICY!

Chwila ważna i przełomowa w kraju naszym nasuwa troskę o żywienie ludności bezrolnej tak wsi jak miast i miasteczek.

Przymus rekwizycyjny został wstrzymany.

Wobec tego wzywamy Was, Rolników, wszystkich bez wyjątku, abyście zbywające od Waszych potrzeb zboże odstawali dobrowolnie Komitetom Ratunkowym i Komisjom Apropowizacyjnym wsi, miast i miasteczek i to zaraz bez zwłoki na potrzeby ludności miejscowej.

Pokażcie, Rodacy, że bez przymusu rekwizycji i nakazu, a tylko powodowani uczuciami ludzkimi i chrześcijańskimi, potraficie wypełnić ciężką na Was obowiązek względem kraju, cierpiącej niedostatek ludności bezrolnej oraz względem ciężko dotkniętej wojną naszej braci miejskiej.

Ceny za dostawione zboże Komitety i

Apropowizacje będą wypłacać zaraz podług norm ustanowionych przez władze okupacyjne.

Wydział Apropowizacyjny Powiatowy w Piotrkowie.

KRONIKA

19 Października. Sobota.
Piotra z Alkantary W.
Wschód słońca o g. 6 m. 32. Zachód słońca o g. 4 m. 57. Wschód księżycy o g. 4 m. 27 pn. Zachód księżycy o g. 5 m. 52 pn.

Zniesienie rekwizycji. Jak się dowiadujemy, na terenie Królestwa Polskiego, zajmowanym jeszcze przez wojska okupacyjne, zostały rekwizycje zniesione. Odtąd tylko w drodze dobrowolnej umowy mogą władze okupacyjne nabywać zboże, skupować bydło itp.

Z Łodzi nadeszła wiadomość, że tamtejszy wydział surowców ( ) otrzymał polecenie z Warszawy, aby od dnia dzisiejszego począwszy zaniechał rekwizycji towarów włóknistych. Wolno tylko nabywać towary za gotówkę.

Czy przepustki są potrzebne? »Deutsche Warsshauer Ztg.« donosi: Nieprawdziwym jest przekonanie ujawniające się wśród publiczności, że z chwilą zniesienia przepustek wolno jeździć bez żadnych ograniczeń i poza granice generał-gubernatorstwa warszawskiego i do okupacji austriackiej.

Otóż na przejazd do okupacji austriackiej w dalszym ciągu obowiązują dotychczasowe przepisy o przepustkach.

Jak się okazuje zniesienie przepustek które w pierwszej chwili wywołało wielkie zadowolenie, polega na tem, iż zniesione zostały przepustki na okupacji niemieckiej, potrzebne tam dotąd na podróż z jednej miejscowości do drugiej. Natomiast na podróż do okupacji austr. przepustki dalej obowiązują.

Manifestacja narodowa w Sulejowie. We środę odbyła się uroczysta manifestacja narodowa w gimnazjum zaciężnym. Z uderzeniem godziny 10-tej młodzież gimnazjalna pod przewodnictwem profesorów. Andrzejczka, Jabłońskiego, Semelki i Sykutowskiego, zgromadziła się na leśnym boisku u wejścia do gimnazjum, formując czworobok.

Po odśpiewaniu hymnu narodowego przemówił do młodzieży Dyrektor Rutkowski, poczem prefekt gimnazjum ks. Mięszkański wygłosił piękne duchem miłości Ojczyzny i ukochania młodzieży owiane przemówienie, wielbiąc naszą wielką przeszłość i wskazując zadania przyszłości. Po odśpiewaniu »Roty« Konopnickiej rozeszła się młodzież w podniosłym nastroju do domów. W tym dniu nauki nie było.

Otwarcie oddziału warszawskiego Banku handlowego w Piotrkowie. Jak się dowiadujemy, Bank Handlowy (warszawski) otwiera w dniach najbliższych w Piotrkowie swój oddział. Kierownictwo oddziału powierzono p. Stefanowi Duszyńskiemu, kontrolerowi oddziału w tej instytucji, z Warszawy.

Prokurentem oddziału piotrkowskiego mianowany został p. Karol Skierski, dotychczas buchalter Tow. Wzajemnego Kredytu Guberni Piotrkowskiej (obecnie Banku Udziałowego).

Zgon poety-legionisty Józefa Mączki. »Wiek Nowy« donosi, że w połowie września zmarł w Jekaterynodarze, na Kaukazie, Józef Mączka, porucznik ułanów polskich, żołnierz karpackiej brygady, znany popularnie poeta. Poezje jego, wydane niedawno, spopularyzowały nazwisko poety wśród szerokich warstw społeczeństwa. Mączka z chwilą wybuchu wojny zaciągnął się do kawalerji legionowej. Jako komendant plutonu odbył kampanję wołyńską. Po utworzeniu PKP jako podporucznik przydzielony został do drugiego pułku ułanów. Na pierwszą wiadomość o przejściu żelaznej brygady za granicę, Mączka opuścił Synowódzko, gdzie był stacjonowany i wśród niesłychanych trudności połączył się ze starymi towarzyszami broni właśnie w chwili bitwy pod Kaniowem. Po częściowem rozbięciu i rozbrojeniu drugiego korpusu wojsk polskich, Mączka pośpieszył tam, gdzie jeszcze się znowu gromadziły zbrojne zastępy rozprószonych pol-

skich żołnierzy, to jest na Kaukaz. Tam jednak zapadł na cholerę i umarł w Jekaterynodarze.

Los oficerów polskich. Dwaj kapitanowie z b. 1-go korpusu polskiego, po przyjeździe do Warszawy, przez długi czas poszukiwali zajęcia. Wreszcie wobec widma głodu zgodzili się »na dniówkę« do rąbania na kolei drzewa. Ponieważ z tego zarobku żyć nie mogą, przeto w godzinach popołudniowych zajmują się przeprowadzkami i przenoszeniem rzeczy. Dwaj inni, wyżsi oficerowie z b. 1-go korpusu polskiego są szeregowcami w straży ogniowej.

W taki sposób wdzięczna ojczyzna wita swych powracających synów, w taki sposób wyraża im swoją wdzięczność za ciężkie, krwawe walki na kresach, toczone w obronie ziemi polskiej.

Zakaz uczęszczania do kin przez młodzież Ze Lwowa donoszą: Celem przeciwdziałania demoralizacji młodzieży uchwaliła Rada Szkolna Krajowa zabronić uczniom szkół ludowych i średnich odwiedzania kinoteatrów oraz kabaretów i teatrów rozmaitości z wyjątkiem przedstawień świetlnych, urządzanych osobno »dla młodzieży«, zastosowanych do potrzeb nauki i wychowania, a kończących się przed 8 wieczorem.

Austro-Węgry nie dostaną odpowiedzi

Waszyngton (BK) 17 bm. Reuter donosi: Urządowo ogłaszają, że Wilson nie udzieli Austro-Węgrom żadnej odpowiedzi na ich ostatnią notę.

Odpowiedź niemiecka dla Wilsona

Berlin (BK) Pisma donoszą, że dziś (piątek) o g. 6 wieczorem odbędzie się ponowne posiedzenie tzw. gabinetu wojennego, na którym ma być ustalona ostateczna odpowiedź niemiecka na notę Wilsona. Wysłania noty nie należy oczekiwać przed sobotą.

Parlament niemiecki

Berlin (BK) Posiedzenie parlamentu odbędzie się we wtorek 22 bm. o godz. 2 po poł.

Komunikat austriacki

Wiedeń. Urzędowo 18 bm.
Front włoski: Na zachód od jeziora Garda oddziały tyrolskiego bataljonu pospolitego ruszenia Nr 163 odparły natarcie włoskie. Zresztą była wielokrotnie ożywna akcja bojowa.

W Albanji nie było żadnych większych działań bojowych.

Na zachodnim brzegu Morawy i w dolinie południowej Morawy rozbiły się serbskie ataki.

Dalszy odwrót Niemców

Berlin. Urzędowo 18 bm.
W ostatnich dniach opuściliśmy część Flandri i północnej Francji wraz z miastami Ostendą, Turcoing, Rubaise, Lille i Doai i zajęliśmy tylne linje.

Między Brugge a Lys nieprzyjaciel nacierał wczoraj wielokrotnie większymi siłami, został odparty. Kompanje angielskie, które na północ od Kortvik przedyły się przez Lys, w kontrataku zostały odrzucone.

Między Lecateau a Oise Anglicy, francuzi i amerykańscy usiłowali znowu przełamać nasz front przy olbrzymim nakładzie środków bojowych.

Po obu stronach Lecateau rozbiły się ataki nieprzyjaciela przed naszymi linjami. Między Lecateau a Aisonville nieprzyjaciel, który wdarł się do naszych linji, został przez naszą artylerię powstrzymany na drodze z Lecateau do Wassigny oraz na północny zachód od Aisonville. Ta miejscowość i linja na południe stamtąd zostały utrzymane przeciw wielokrotnym atakom nieprzyjaciela. Także popołudniu rozchwiała się podejmowane tam ataki, jak również ataki nieprzyjaciela na front Oise i na południe od Origny.

Dzisiejsze ataki nieprzyjaciela nad Aisne, na wschód od Olizy zostały odparto. Na zachód od Grandpre i na zachód od Mozy przeprowadziliśmy skuteczne ataki i przedsięwzięcia.

W sprawie rejestracji strat wojennych w przemyśle

Dnia 10 sierpnia b. r. Ministerstwo Przemysłu i Handlu ogłosiło, że Komisja Szacunkowa Przemysłowa Główna działa z upoważnienia i pod nadzorem tegoż Ministerstwa. Zgłoszenie strat, powstałych w okresie czasu od wybuchu wojny do dnia 1 lipca br., obwieszczenie to nakazało wykonać do dnia 31 grudnia b. r. Poszkodowani, którzy strat swoich nie zgłoszą do zarejestrowania w powyższym terminie, tym samym pozbawiają się opieki państwowej nad swoimi interesami. Na skutek powyższego obwieszczenie cały szereg poszkodowanych przemysłowców zwraca się do Komisji Szacunkowej i Przemysłowej Główny (Towarzystwo Przemysłowców Królestwa Polskiego, Warszawa, ul. Chmielna 2), o wyjaśnienie, jakie straty podlegają rejestracji w myśl przepisów, zatwierdzonych przez Ministerstwo.

Wobec powyższego, Komisja Szacunkowa Przemysłowa Główna (kierownik inż. Wacław Kawiński) wyjaśnia, że rejestracji podlegają: 1) wszelkie szkody z tytułu działań wojennych, gdy sprawca ich jest niewiadomy, jak również te, których sprawca jest wiadomy; 2) wszelkie straty, spowodowane przymusową ewakuacją, rekwizycjami, zakupami przymusowymi, konfiskatami, pieniężnymi poborami i podatkami, pobieranymi przez strony walczące wbrew Konwencji Haskiej; 3) wszelkie straty, wynikłe z tytułu likwidacji czynnego życia fabryki z chwilą, gdy praca w fabryce została przerwana

na skutek bezpośrednich wypadków wojennych, lub odośnych zarządzeń stron walczących; 4) wreszcie straty, wynikające z tytułu zajęcia zakładu przemysłowego przez władze wojskowe dla celów eksploatacji lub kwaterunków.

Straty powyższe podlegają rejestracji niezależnie od tego, czy były wydawane kwity rekwizycyjne, lub jakiejkolwiek zaświadczenia, czy też nie; rejestruje się również i w tym wypadku, gdy były sporządzone poprzednio jakiejkolwiek prywatne lub urzędowe protokoły, stwierdzające te straty (protokoły wójtów, byłych urzędów gubernjalnych, Komisji gminnych, Komisji b. Komitetów Obywatelskich, pokwitowania Urzędu Odszkodowań (Reichsentschädigungsamt) itp. organizacji rządowych i społecznych.

Kurs dla rachmistrzów w Piotrkowie

W dniu 24 — 26 września r. b. odbył się w Piotrkowie Trybunalskim kurs rachunkowy, urządzony staraniem Związku rewizyjnego polskich stowarzyszeń rolniczych łącznie z Piotrkowskim Związkiem Okręgowym Kółek Rolniczych. Kurs ten przeznaczony był specjalnie dla rachmistrzów stowarzyszeń pożyczkowych, już objętych z rachunkowości. Główny nacisk położony był na zaznajamianie słuchaczy z pewnymi ułatwieniami i udoskonaleniami rachunkowości, a przede wszystkim na praktyczne przerobienie bilansu.

Słuchaczy na kurs przyjechało dziesięciu, przeważnie już doświadczonych rach-

mistrzów. Wykłady trwały 25 godzin. Słuchacze kursu dzięki doświadczeniu, zdobytemu pracą w stowarzyszeniach, poruszyli podczas praktycznego przerabiania ksiąg i bilansu cały szereg zagadnień, które gruntownie omówiono i należycie wyświeclono. Rozprawy te znakomicie przyczyniły się do pogłębienia wiadomości kursistów, umacniając zarazem serdeczną łączność między pracownikami stowarzyszeń i Związku Rewizyjnego.

Kurs zakończono wezwaniem do wytrwałej i energicznej pracy nad narodem i gospodarczym podniesieniem wsi.

Likwidacja stosunków z państwami centralnemi

Pos. Głabiński wniósł w delegacjach interpelację w sprawie utworzenia komisji likwidacyjnej polsko-austriacko-węgierskiej i polsko-pruskiej, w której zapytuje, czy rząd jest gotów działać, by

1) utworzono mieszane komisje: polsko-austro-węgierską i niemiecko-polską z tem zadaniem, by rozpoczęła się likwidacja stosunku mocarstw centralnych do Polski;

2) by okupacja została jak najrychlej zupełnie zniesiona, oraz by dokonano oddania Galicji i innych obszarów polskich w obrębie monarchji oraz obszarów polskich w obrębie Niemiec na rzecz Królestwa Polskiego.

3) by ci Polacy, którzy służy w armji, zostali urlopowani i odesłani do ojczyzny, aby mogli utworzyć polską siłę zbrojną;

4) by wszystkie wojskowe procesy kar-

ne, wytoczone ze względu na stosunek podsądnych do polskich wojskowych organizacji zostały umorzone;

5) by zaniechano zawierania długoletnich kontraktów w domenach i lasach galicyskich;

6) by zaniechano wykupu środków żywności w Galicji tak długo, aż po porożeniu z administracją krajową wynikiem możliwość wywozu nadwyżek.

Nota pokojowa Turcji

Nowy Jork (W. A. T.) Ambasador hiszpański wręczył 15-go października turecką notę pokojową, której tekst brzmi, jak następuje:

Niżej podpisany pełnomocnik Turcji ma zaszczyt, zgodnie z instrukcjami swego rządu, zawiadomić telegraficznie sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych, iż rząd cesarski wzywa pana prezydenta Stanów Zjednoczonych, aby podjął się zadania przywrócenia pokoju i zawiadomił o tem wezwaniu wszystkie państwa wojujące, zapraszając je do wysłania pełnomocników w celu rozpoczęcia pertraktacji. Jako podstawę pertraktacji rząd cesarski uważa program, wyłuszczony przez prezydenta w jego orędziu z d. 8 stycznia i w następnych oświadczeniach, szczególnie zaś w mowie w d. 27 bm. W celu zaprzestania rozlewu krwi rząd cesarski uprasza o podjęcie kroków, umożliwiających natychmiastowe zawarcie powszechnego zawieszenia broni.

— Katedra literatury porównawczej. Dowiadujemy się, że prof. Ignacy Matuszewski, powołany przez Uniwersytet Warszawski do wykładów literatury porównawczej, zwrócił się z prośbą o odroczenie terminu powołania go do semestru letniego 1919 r.

Polskie ozdoby na drzewko

Kupeom krajowym zwracamy uwagę, że Liga Pomocy przemysłowej Kraków, Rynek gl. 19, tylko krótki czas przyjmuje jeszcze zamówienia hurtowe na sortymenty ozdób na drzewko do odsprzedaży. Ceny sortymentów podaje się na żądanie.

Z powodu nawału zamówień od 15-go listopada b. r. zamówień hurtowych nie będzie się wykonywać.

ZAWIADOMIENIE

Komisji Aprowizacyjnej miasta Piotrkowa

W sklepach Komisji Aprowizacyjnej m. Piotrkowa odbywa się sprzedaż następujących towarów: 828

W sklepie centralnym (Bykowska 73) i »Hurtowni« (Aleja 3 Maja 10).

Bez kartek i kuponów:

1. Włoszczyzna suszona.
2. Figi i rodzyнки.
3. Żelazne garnki i rondle
4. Soki owocowe.
5. Pasta do butów.
6. Kawa wyborowa (mieszanka prawdziwej z cykorją figową).
7. Szuwaks.
8. Szczotki ryżowe.

W sklepie Centralnym i Hurtowni

9. Piłtno na ręczniki ewentualnie na białinę.
9. 1 pudełko zapatek na kupon № 1.
9. Skarpetki.
10. Pończochy damskie i dziecięce.
11. Krochmal.
12. Marmelada po 6 kor. funt.
14. Nici i guziki.

Dla zakładów fabrycznych i rzemieślniczych Biuro Komisji sprzedaje smar do wozów, olej mineralny i cylindrowy i t. d.

15. Sznurowadła do obuwia
16. Trepek drzewniane męskie, damskie i dziecięce.
17. Skórzane obuwie z drewnianymi podeszwami.
18. Materiały
19. Pantofle płócienne damskie.
20. Podeszwy drzewniane do trepów.
21. Podkówki do butów.
22. Zastępek pokostu po 5 kor. funt.
23. Skóry podeszwy i wierzchy.
24. Kawa ożywcza.

W sklepach dzielnicowych

25. Soda do prania po ¼ fun. na 4 kupony № 7.
26. Zapalaki bez kartek po 20 hal.
27. Peluszka.
28. Kawa ożywcza.
29. Sól po 2 funty na 1 kupon Nr. 9.
30. Mydło do szorowania po cenie 1 k. 60 h. za 1 kawałek, wagi około pół funta.

W składzie J. Marciocha

31. Dziegieć po kor. 2.50 funt i 80 kor. za pud

PROSZEK OD ROBACTWA PEREAT-RIEDLA

Radykalny środek do tępienia wszelkiego robactwa, jak: karaluchy, prusaki, pluskwy, pchły, mole, muchy i t. p. uznany i rozpowszechniony na całym świecie.

PEREAT-RIEDLA.

wyrobiany z Dalmacejskich ziół górskich, dostarczany w przedwojennej, oddawna znanej dobroci, tępi robactwo bezpowrotnie

Otrzymania można w pudełkach-rozpylaczach

w aptekach i składach aptecznych

Fabrykant **J. D. RIEDEL,**

Akcyjne Towarzystwo, Berlin

Skład: Dom Handlowy

Bernard Buchweitz, Warszawa, Fredry 4

Potrzebni chłopcy

do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do Admin. Dziennika ul. Bykowska 71.

Do sprzedania w Częstochowie w śródmieściu trzy piętrowy dom z oficynami, cena 800,000 marek. Do kupna potrzebna 400,000 m. Bliższych szczegółów można zasięgnąć w Administracji »Dziennika Narodowego«.

Kupię taczkę nową lub używaną. Wiadomość, Kaliska 8, księgarnia. 1641

Zigineła karta tożsamości, wydana przez C. i K. Kom. Policji w Piotrkowie, na imię Dory Jakubowicz. 1640

Zakład wyrobów piaskowo-cementowych do sprzedania obok Piotrkowa. Wiadomość ul. Bykowska l. 55 w pracowni stolarskiej. 1647

Do sprzedania fortepian mahoniowy 600 rubli i dwa kornety C. i B. po 150 rubli. Piotrków: ul. Rokszycka l. 13 F Frachowicz. 1663

Ostrzegam przed polowaniem

na gruntach miejskich w granicach: Bujny, Belzatka, Twardosławice, pod plant kolejowy drogi żel. W. W. wydzierżawionych przezemnie. Aleksander Olszewski

Potrzebna kobieta inteligentna w średnim wieku, bezdzietna, uczciwa oszczędna i gospodarna do zajęcia się gospodarstwem domowym oraz trojgiem dzieci od lat 5—10. Rekomendacja pożądana. Wiadomość: Plac Kościuszki 3. 5 W. ny Ramza. 1648

Do wynajęcia od zaraz duży pokój z fortepianem. Ul. Szklana l. 12 m. 3. 1633

Marmeladę owocową

po cenie przystępnej poleca sklep J. Marciocha, Rynek Trybunalski l. 5.

Maszyna nożna do szycia w dobrym stanie do sprzedania. ul. Przedborska l. 11 u właściciela domu. 1666

Sukienko i materiały bluzkowe do sprzedania w magazynie W-nej Biedrzyckiej, ul. Stronczyńskiego Nr. 4 II piętro. 1662

Pama starsza z językiem niemieckim przyjmie miejsce zarządzającej domem oraz może udzielać konwersacji za skromnym wynagrodzeniem (może być na wsi) Bliższych informacji udziela p. Kubikowa ul. Bykowska l. 34. 1654

Od Administracji

Uprasza się p. Abonentów o wpłacanie prenumeraty bezpośrednio w biurze ul. Bykowska 71. Za niedoręczne pieniądze, administracja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

Adres Redakcji: Piotrków, Bykowska, 71 parter

Redakcja otwarta od godziny 12-iej do 1-iej w południe w dnie powszednie i w niedziele. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Administracja otwarta od godziny 9 do 1 rana i od 4 do 7 popołudniu.

Cena poszczególnego numeru 30 hal. = 20 fenigów.

Adres Administracji: Piotrków, Bykowska 71.

Prenumerata miesięczna w Piotrkowie 4 kor. na prowincji i zagranicą 4 kor. 70 halerzy. Cena ogłoszeń przed tekstem za wiersz petitowy 2 kor. 40 hal. (1 mark. 50 fenig.) po tekście 1 kor. 60 hal. (1 marka), na czwartej stronie wiersz petitowy 60 hal. (38 fenig.), drobne ogłoszenia za słowo 10 hal. (6 fenig.). Ostatnia strona 200 koron, 1/2 strony 100 kor., 1/4—50 k. W Niedzielę i święta 50 proc. drożej.